

СТАН ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Дашенко Н.М.

Одеський національний політехнічний університет

Техніко-технологічний розвиток є процесом, що дозволяє досягати промислового підприємству двох цілей одночасно [1,2]:

- підтримувати в належному стані та удосконалювати техніко-технологічну базу промислового підприємства шляхом модернізації, технічного переозброєння, реконструкції, розширення та нового будівництва,
- використовувати нові прогресивні технології або технологічні інновації.

Під технічним переозброєнням виробництва частіше розуміється, зокрема у [3], комплекс заходів з підвищення техніко-організаційного рівня виробництва, його механізації й автоматизації, з модернізації та заміни застарілого і фізично зношеного обладнання новим, більш продуктивним. Здійснення технічного переозброєння та впровадження на промислових підприємствах технічних інновацій впливає не тільки на виробничі показники їх діяльності, але й на організацію, ефективність управління, трудові відносини тощо.

Розвиненим країнам світу притаманний високий рівень інноваційного розвитку з такими характерними рисами [2-3, 7]:

- найбільша частка в структурі інновацій належить проривним інноваціям;
- частка наукомісткого сектору виробництва в доданій вартості і зайнятості постійно зростає;
- завдяки впровадженню інновацій відбувається зниження матеріало- та енергомісткості виробництва;
- відтворювальний процес, спрямований на досягнення підприємствами та економікою країни в цілому технологічної конкурентоспроможності.

В Україні тенденції є протилежними. Динаміка загальних показників інноваційної діяльності промислових підприємств України за 1991-2014 рр. [4-5] свідчить про те, що їх інноваційна активність ніяк не може досягти рівень 1991р.: у 2012-2014рр. її лише 22,6% промислових підприємств. Інновації у цей період впроваджувало 15,9% обстежених промислових підприємств. Інноваційні витрати у промисловості у досліджуваному періоді постійно зростали (з 3435,97 млн. грн. у 2008 році до 14333,9 млн. грн. у 2011 р.), однак у 2012 р. відбулося зниження даного показника маже на 20 %.

Підприємствам машинобудування характерний надзвичайно високий ступінь зносу основних засобів, в середньому на 20 % вищий, ніж у промисловості в цілому, який стабільно зростає з року в рік.

Це призводить до утворення причин неефективних стратегій інноваційного розвитку та блоку техніко-технологічного оновлення. До таких причин можна віднести [6]:

- недостатню розробленість підходів до достовірної оцінки ефективності реалізації інноваційних стратегій розвитку підприємств;
- недостатній рівень вивченості галузевого інноваційного ринку при виборі конкурентоздатних напрямків інноваційного розвитку підприємства внаслідок відсутності ефективної системи управління підприємствами;
- недостатню розробленість методів прогнозування життєвих циклів інновацій та оцінки інноваційних ризиків;
- обмеженість власних інвестиційних ресурсів і неефективне фінансове планування;

- незабезпеченість отримання максимальної віддачі від конкурентоздатних інновацій в умовах розвитку вітчизняних промислових технологій;
- брак кваліфікованих кадрів;
- недосконалість законодавчої бази.

Таким чином, можна стверджувати, що стан технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств, сьогодні, на жаль, є незадовільним, а основні тенденції – протилежними світовим трендам.

Література

1. Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 164-166.
2. Ван Тао. Формирование стратегии развития машиностроительного предприятия в условиях роста его наукоемкости [моногр.] / Ван Тао, С.В. Филиппова, Н.А. Заец. — Донецк: Изд-во «Ноулидж» (донецкое отделение), 2013. — 250 с.
3. Петрович Й.М. Оновлення техніко-технологічної бази шляхом проведення технічного переозброєння й реконструкції підприємства [Електронний ресурс] / Й.М. Петрович, А.Ф. Кіт, В.В. Кулішов. — Режим доступу: <http://poglyad.com/students/item/15599/>.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2013 році : [Статистичний збірник]. — К : ДП «Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України», 2014. — 314 с.
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2014 році : [Статистичний збірник]. — К : Держаналітінформ, 2015. — 255 с.
6. Філіппова С.В. Актуальні питання формування інноваційних стратегій підприємств / С. В. Філіппова, М. П. Тимошук, Н. М. Дашенко // Праці Одеського політехнічного університету: Науковий та науково-виробничий збірник. — Одеса, 2011. — Вип. 2(36). — С.297– 300.
7. Ніколайчук А. Т. Сучасний стан та перспективи інноваційного розвитку промислових підприємств [Електронний ресурс] / Ніколайчук А. Т. // Вісник Хмельницького національного університету. — Режим доступу: <http://nikolaychuk.at.ua/news/2010-11-17-52>.
8. Балан О.С. Управління процесом прийняття інвестиційних рішень на підприємствах виробничої сфери: [моногр.] / О.С. Балан // Одеса: вид-во «ВМВ», 2014. — 420 с.
9. Станіславик О. В. Місце і роль венчурного капіталу в інноваційному процесі [текст] / О.В. Станіславик, В.Ю. Філіппов // Праці Одеського політехнічного університету. — 2010. — Вип. 1-2. — С. 236-242